

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA ÎN MUNCĂ

IUNIE 2018

Documentare și sinteză: Virgilia Ioan, consilier parlamentar

Studiul documentar poate fi accesat direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

* Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

STRATEGIA UNIUNII EUROPENE 2014-2020

Pentru a proteja mai bine cele peste 217 milioane de lucrători din UE de accidente și boli legate de muncă, Comisia Europeană a adoptat **Cadrul strategic 2014-2020 privind sănătatea și securitatea la locul de muncă**, care identifică principalele provocări și obiective strategice pentru sănătatea și siguranța lucrătorilor, prezintă acțiuni-cheie și identifică instrumente pentru realizarea acestora. Acest cadru strategic urmărește să garanteze că Uniunea Europeană continuă să joace un rol de lider în promovarea unor standarde ridicate privind condițiile de muncă, atât în Europa, cât și la nivel internațional, în conformitate cu prevederile [Strategiei Europa 2020](#).

Cadrul strategic identifică trei provocări majore privind sănătatea și securitatea la locul de muncă:

- perfecționarea implementării normelor existente privind sănătatea și siguranța, în special prin consolidarea capacității microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici de a institui strategii eficiente și eficiente de prevenire a riscurilor ;
- perfecționarea acțiunilor de prevenire a bolilor legate de muncă, prin abordarea riscurilor noi și emergente, fără a neglija riscurile existente ;
- de a ține seama de îmbătrânirea forței de muncă în spațiul UE.

Cadrul strategic propune abordarea acestor provocări printr-o serie de acțiuni în cadrul a șapte obiective strategice-cheie:

- Consolidarea continuă a strategiilor naționale în materie de sănătate și siguranță, de exemplu prin coordonarea politicilor și învățarea reciprocă.
- Asigurarea unui sprijin practic întreprinderilor mici și microîntreprinderilor, pentru a le ajuta să respecte mai bine normele de sănătate și siguranță. Acestea vor beneficia de asistență tehnică și instrumente practice, cum ar fi [Evaluarea interactivă online a riscurilor \(OIRA\)](#), o platformă web care oferă instrumente sectoriale de evaluare a riscurilor.
- Perfecționarea aplicării normelor și prevederilor legale de către statele membre, de exemplu, prin evaluarea performanței inspectoratelor naționale de muncă.
- Simplificarea legislației existente, dacă este cazul, pentru a elimina sarcinile administrative inutile, păstrând în același timp un nivel ridicat de protecție a sănătății și siguranței lucrătorilor.
- Abordarea îmbătrânirii forței de muncă europene și îmbunătățirea prevenirii bolilor legate de locul de muncă pentru a aborda riscurile existente și noi, cum ar fi nanomaterialele, tehnologia ecologică și biotehnologiile.

- Îmbunătățirea colectării datelor statistice pentru o mai bună evidență și pentru a dezvolta instrumente de monitorizare.
- Consolidarea coordonării cu organizațiile internaționale (precum Organizația Internațională a Muncii (OIM), Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și parteneri, în scopul de a contribui la reducerea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale și la îmbunătățirea condițiilor de muncă, la nivel mondial.

Cadrul strategic identifică instrumentele pentru punerea în aplicare a acestor acțiuni, subliniind, de exemplu, fondurile UE - [Fondul Social European \(FSE\)](#) și [Programul pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială \(EaSI\)](#), disponibile pentru a sprijini punerea în aplicare a normelor privind sănătatea și siguranța.

Strategia actuală a fost elaborată pe baza rezultatelor evaluării [Strategiei anterioare a UE privind SSM pentru perioada 2007-2012](#), a rezultatelor [consultărilor publice](#) și a contribuțiilor [părților relevante](#) în acest domeniu politic, cum ar fi instituțiile UE, partenerii sociali, [Comitetul consultativ tripartit pentru sănătate și securitate la locul de muncă](#) și [Comitetul de muncă pentru persoanele în vârstă](#).

Articolul 153 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene conferă UE competența de a adopta directive în domeniul securității și sănătății la locul de muncă. Directiva-cadru, cu domeniul său larg de aplicare, și celelalte directive care se concentrează asupra aspectelor specifice ale securității și sănătății la locul de muncă, sunt fundamentele legislației europene privind siguranța și sănătatea.

Statele membre au libertatea de a adopta norme mai stricte privind protecția lucrătorilor atunci când transpun directivele UE în legislația națională. Prin urmare, cerințele legislative în domeniul securității și sănătății la locul de muncă pot varia în statele membre ale UE.

Cadrul legislativ al UE privind sănătatea și securitatea în muncă:

- [Directiva 89/391 – directiva-cadru SSM](#);
- [21 de directive și regulamente](#), pe domenii privind locurile de muncă, echipamentele, indicatoare, echipamente individuale de protecție etc.;
- [expunerea la agenți chimici și la securitatea chimică](#);
- [expunerea la pericolele fizice](#);
- [expunerea la agenți biologici](#);
- [volumul de muncă, riscurile ergonomice și psiho-sociale](#);
- [sectoare specifice și lucrători în aceste sectoare](#).

În plus față de directiva-cadru, au fost adoptate o serie de directive individuale care se concentrează asupra aspectelor specifice ale securității și sănătății la locul de muncă. Cu toate acestea, directiva-cadru continuă să se aplice tuturor domeniilor reglementate de

directivele individuale. În cazul în care directivele individuale conțin dispoziții mai stricte și mai specifice, dispozițiile speciale prevalează. Directivele individuale adaptează principiile directivei-cadru la:

- Sarcinile specifice (de exemplu, manipularea manuală a încărcăturilor);
- Riscuri specifice la locul de muncă (de exemplu, expunerea la substanțe periculoase sau agenți fizici);
- Locurile de muncă și sectoare specifice (de exemplu, locurile de muncă temporare, industriile extractive, navele de pescuit etc.);
- Grupuri specifice de lucrători (de exemplu, femeile gravide, tinerii lucrători, lucrătorii cu contract de muncă pe durată determinată);
- Anumite aspecte legate de muncă (de exemplu, organizarea timpului de lucru);

Directivele individuale definesc cum se evaluează aceste riscuri și, în unele cazuri, se stabilesc valori limită pentru anumite substanțe sau agenți.

Comisia Europeană și-a anunțat primele trei acțiuni privind securitatea și sănătatea ocupațională în comunicarea [Sănătate și condiții de muncă mai bune pentru toți - Modernizarea legislației și politicii în domeniul securității și sănătății în muncă](#), care se bazează pe evaluarea [ex post a securității în muncă a Uniunii Europene și directivele privind sănătatea \(evaluarea REFIT\)](#).

În plus, unele directive ale UE, bazate pe articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, se referă la aspectele legate de siguranță și sănătate. Pe baza acestui temei juridic, au fost adoptate o serie de directive tehnice în cadrul așa-numitei "Noi abordări" prin care organizațiile europene de standardizare - Comitetul European pentru Standardizare (CEN), Comitetul European pentru Standardizare Electrotehnică (CENELEC) și Institutul European de Standarde în Telecomunicații (ETSI) - să stabilească și să actualizeze standardele europene în mod regulat.

[EU-OSHA](#) este Agenția Uniunii Europene pentru Siguranță și Sănătate în Muncă, a cărei activitate contribuie la Cadrul strategic al Comisiei privind securitatea și sănătatea în muncă, pentru perioada 2014-2020, și la alte strategii și programe relevante ale UE, cum ar fi Strategia Europa 2020. În acest sens, EU-OSHA deține informații complete și actualizate despre [sistemele naționale de securitate și sănătate în muncă ale tuturor statelor membre ale Uniunii Europene](#) (cadru legislativ, programe și strategii naționale, dialog social, infrastructura SSM, autorități, instituții/organizații etc.).